

Korte herdenkingsrede van Freek Toevank

(voorzitter van het comité 4 mei Eerbeek)

Het vak Geschiedenis is geen populair schoolvak en geen populaire studierichting. Maar wij allemaal samen maken deel uit van een samenleving en wij maken samen die geschiedenis. Wij herdenken jaarlijks op 4 mei mensen, die deel uitmaakten van een geschiedenis die we niet mogen vergeten.

Wij kennen verschillende herdenkingen in Nederland naar aanleiding van de Tweede Wereldoorlog. Maar op 4 mei herdenken we alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en de militairen, die na de oorlog tijdens missies omkwamen. Wij herdenken ook de inwoners/gewone burgers, die als gevolg van oorlogsgeweld om het leven kwamen. En ook hun nabestaanden mogen we niet vergeten.

Tussen 1940 en 1945 werd onze democratische rechtsstaat zo maar buitenspel gezet. En alle grondrechten uit onze grondwet bestonden niet meer:

- Geen mogelijkheid voor vrijheid van meningsuiting of te zijn wie je bent.
- Geen mogelijkheid voor politiek denken en handelen van individuen en groepen
- Rechten als stakingsrecht werden niet nageleefd.
- Onze medeburgers konden zo maar worden gegijzeld en na schijnprocessen worden gedood, of in gevangenkampen ondergebracht.
- Er was dwangarbeid. Jongens en mannen konden worden opgepakt en gedwongen tewerk worden gesteld in de oorlogsindustrie of bij verdedigingswerken langs de rivieren.
- Joden, Sinti, Roma, lhbt-ers werden om afkomst of geaardheid verwijderd uit hun eigen omgeving. Vaak keerden ze niet terug.
- Mensen werden gedwongen te evacueren naar voor hun onbekende dorpen en steden, omdat het onveilig werd in hun eigen woonplaats.
- Mensen leefden in angst voor oorlogsgeweld en terreur van de machthebbers.

Gelukkig werden we in 1945 bevrijd door de geallieerde troepen en werd de rechtstaat hersteld.

Geschiedenis in 2020

Ons land kent al meer dan 150 jaar een parlementaire democratie met volksvertegenwoordigers. Dat betekent dat we onze volksvertegenwoordigers kiezen. En dat gekozen volksvertegenwoordigers onderling in gesprek gaan en debatteren om uiteindelijk besluiten te nemen die recht doen aan de stem van de meerderheid en ook rekening houden met belangen van de minderheid.

Gezamenlijk herdenken we de oorlogsslachtoffers en vieren we de vrijheid.

Daarbij horen we uitspraken als “saamhorigheid”, “respect voor anderen” en “Wereldwijde Vrede”.

Dat is goed. Dat moeten we blijven nastreven!

Vandaar mijn oproep aan onze jeugd:

Samen maken wij de geschiedenis. Maak goed gebruik van je democratische rechten. En leef je verplichtingen aan onze samenleving na. Ga door met herdenken. Ook na dit jaar. En volgende jaren. En ook als wij, ouderen, er niet meer zijn.